

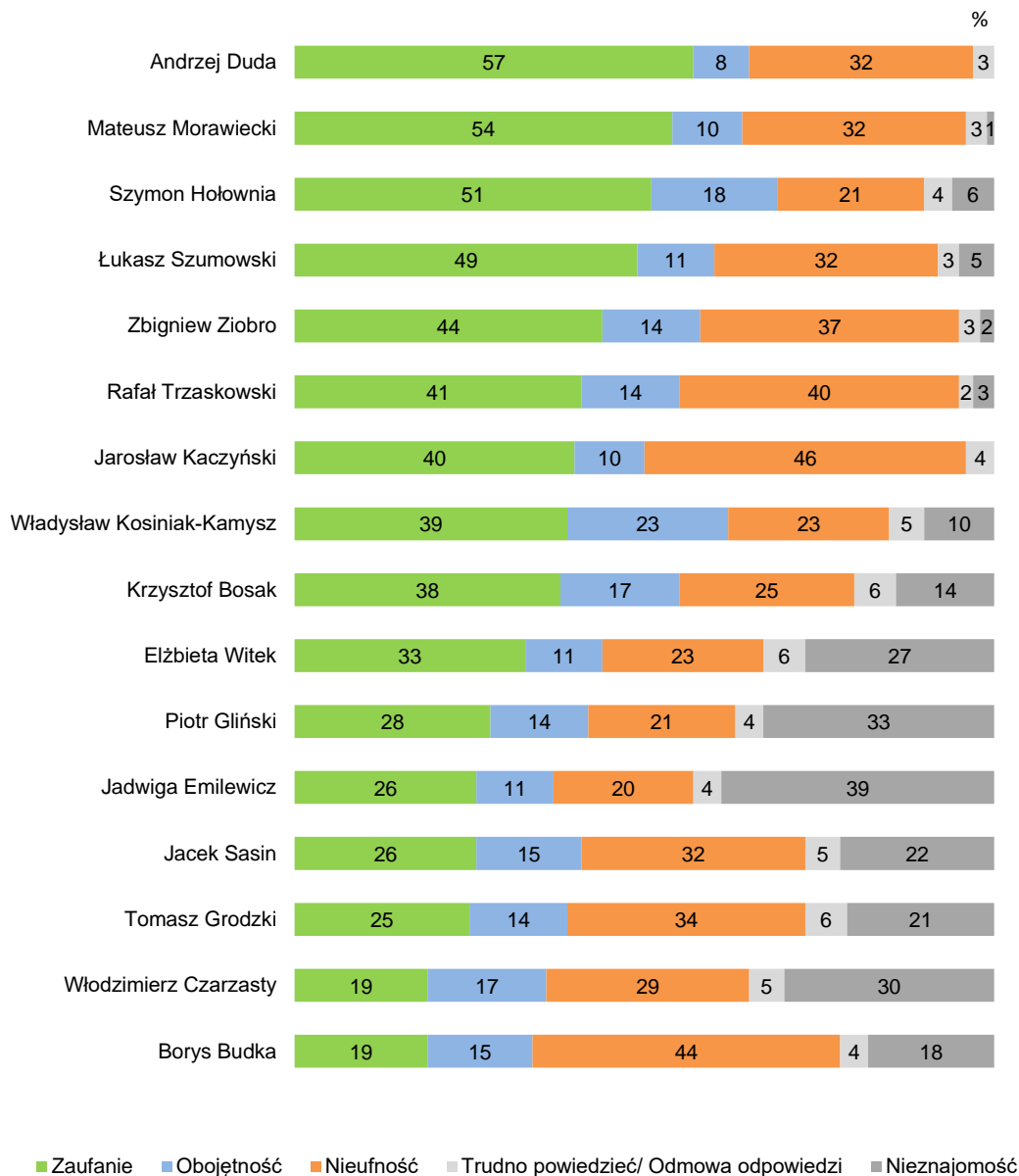
Zaufanie do polityków pod koniec sierpnia

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków pod koniec sierpnia

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (362) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 18 do 27 sierpnia 2020 roku na próbie liczącej 1149 osób (w tym: 72,7% metodą CAPI, 17,0% – CATI i 10,4% – CAWI).

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Badanie, którego wyniki tu prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju. Ze względu na sytuację epidemiczną realizowane było ono w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał sposób przeprowadzenia wywiadu – albo wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI), albo wywiad telefoniczny (CATI), albo samodzielne wypełnienie ankiety przez internet (CAWI)¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (362) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 18 do 27 sierpnia 2020 roku na próbie liczącej 1149 osób (w tym: 72,7% metodą CAPI, 17,0% – CATI i 10,4% – CAWI).

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Spośród uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej największym zaufaniem cieszy się prezydent Andrzej Duda. Ufa mu 57% ankietowanych, nieufność wyraża niespełna jedna trzecia respondentów (32%). Sierpniowe oceny prezydenta są nieco lepsze od rejestrowanych w lipcu, tuż przed II turą wyborów prezydenckich. W stosunku do tamtego, przedwyborczego pomiaru zaufanie do Andrzeja Dudy wzrosło o 3 punkty procentowe i w takim samym stopniu ubyło ankietowanych deklarujących nieufność (spadek o 3 punkty).

Drugie miejsce na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków niezmiennie zajmuje premier Mateusz Morawiecki. Zaufanie do szefa rządu deklaruje 54% ankietowanych, a blisko co trzeci respondent mu nie ufa (32%). Podobnie jak w przypadku prezydenta, aktualny wynik oznacza niewielką poprawę ocen premiera Mateusza Morawieckiego w stosunku do poprzedniego pomiaru. W porównaniu z lipcem zaufanie do szefa rządu wzrosło o 3 punkty procentowe i o tyle samo zmniejszył się odsetek badanych, którzy mu nie ufają.

Na trzeciej pozycji sierpniowego rankingu zaufania znalazł się Szymon Hołownia – niedawny kandydat w wyborach prezydenckich, a dziś lider cieszącego się sporym zainteresowaniem potencjalnych wyborców ruchu społecznego Polska 2050. Zaufanie do niego deklaruje nieco ponad połowa ankietowanych (51%), wyraźnie w mniejszości są osoby mające do niego negatywne nastawienie (21% deklaracji nieufności). Aktualne notowania Szymona Hołowni, a tym samym pozycja, jaką ma dziś na scenie politycznej, to spora zmiana w stosunku do okresu poprzedzającego jego start w wyborach prezydenckich. W marcu, kiedy po raz pierwszy pytaliśmy ankietowanych o stosunek do Szymona Hołowni – wówczas już kandydata do urzędu prezydenckiego, jednak wciąż politycznego debiutanta – zaufanie do niego deklarowało 38% ankietowanych, a więc o 13 punktów procentowych mniej niż obecnie. Jednocześnie, co warto zauważyć, przy dużym kapitale społecznego zaufania, jaki udało mu się zgromadzić, Szymon Hołownia wciąż należy do polityków stosunkowo rzadko spotykających się z nieufnością ankietowanych. Negatywne nastawienie do niego ma obecnie 21% badanych, zaledwie o 3 punkty procentowe więcej niż w marcu.

Niewiele mniej deklaracji zaufania zebrał pod koniec sierpnia były już minister zdrowia Łukasz Szumowski – od czasu wybuchu pandemii niezmiennie zaliczający się do ścisłej czołówki polityków najczęściej budzących zaufanie Polaków. W sierpniowym badaniu, którego realizację rozpoczęliśmy tuż przed ogłoszeniem przez niego decyzji o dymisji, zaufanie wobec niego zadeklarowało 49% ankietowanych, a niespełna co trzeci pytany wyrażał nieufność (32%). Oceny te niewiele różnią się od rejestrowanych w poprzednich miesiącach. W stosunku do lipca odsetek respondentów darzących Łukasza Szumowskiego zaufaniem praktycznie się nie zmienił (wzrost o 1 punkt procentowy – różnica w granicach błędu pomiaru). Mimo że rezygnacja z funkcji szefa resortu zdrowia była dość nieoczekiwana i – co więcej – zbiegła się ze wzrostem liczby zachorowań na COVID-19, Łukaszowi Szumowskiemu tylko nieznacznie przybyło krytyków. W porównaniu z lipcem odsetek badanych deklarujących w stosunku do niego nieufność zwiększył się o 3 punkty procentowe.

Pierwszą piątkę polityków najczęściej obdarzanych zaufaniem zamyka w sierpniu minister sprawiedliwości, prokurator generalny i zarazem szef współtworzącej rządzącą większość Solidarnej Polski Zbigniew Ziobro. Zaufanie do niego ma 44% ankietowanych, ale też spory odsetek badanych mu nie ufa (37%). Sierpniowe oceny Zbigniewa Ziobry są minimalnie lepsze od tych rejestrowanych na przełomie maja i czerwca oraz w czerwcu. W stosunku do tego ostatniego pomiaru zaufanie do Zbigniewa Ziobry wzrosło o 3 punkty procentowe i jednocześnie nieznacznie – w granicach błędu statystycznego – zmniejszył się odsetek ankietowanych mających doń negatywne nastawienie (spadek nieufności o 2 punkty). Sierpniowe notowania lidera Solidarnej Polski nie odbiegają jednak od przeciętnie uzyskiwanych przez niego ocen z okresu ostatnich dwunastu miesięcy.

Na kolejnych pozycjach sierpniowego rankingu, z zaufaniem około dwóch piątych badanych, lokują się: Rafał Trzaskowski, prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński i w dalszej kolejności – podobnie jak polityk Koalicji Obywatelskiej również kandydujący w ostatnich wyborach prezydenckich – szef Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysław Kosiniak-Kamysz oraz lider Konfederacji Krzysztof Bosak.

Zaufanie do Rafała Trzaskowskiego deklaruje obecnie 41% ankietowanych. Prezesowi PiS ufa 40% respondentów. Obaj ci politycy, oprócz sporego zaufania, budzą jednak co najmniej równie dużą nieufność badanych. Rafałowi Trzaskowskiemu nie ufa 40% ankietowanych, a więc niemal dokładnie tyle, ilu deklaruje zaufanie. Jeszcze częściej z negatywnym nastawieniem respondentów spotyka się Jarosław Kaczyński (46% deklaracji nieufności). W notowaniach szefa PiS dość wyraźna przewaga negatywnych ocen utrzymuje się od przełomu maja i czerwca. Natomiast w porównaniu z ostatnim pomiarem z czerwca 2018 roku Rafał Trzaskowski w podobnym stopniu zyskał zarówno na zaufaniu, jak i na nieufności.

Przy zbliżonym poziomie zaufania wyraźnie lepiej niż liderzy głównych ugrupowań – prezes PiS i wiceprzewodniczący PO – odbierani są dwaj inni liderzy partyjni i kandydaci w minionych wyborach prezydenckich – szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz oraz polityk Konfederacji Krzysztof Bosak. Władysławowi Kosiniakowi-Kamyszowi ufa 39% ankietowanych, nieufność w stosunku do niego wyraża natomiast niespełna jedna czwarta badanych (23%). Niemal takie same oceny ma obecnie Krzysztof Bosak (38% deklaracji zaufania i 25% – nieufności). O ile w przypadku Władysława Kosiniaka-Kamysza udział w wyścigu prezydenckim nie przyniósł większych profitów, jeśli chodzi jego osobiste notowania (od listopada ubiegłego roku zaufanie do szefa PSL w zasadzie utrzymuje się na tym samym poziomie), a nawet przeciwnie – od przełomu maja i czerwca zbiera on więcej niż wcześniej negatywnych ocen, o tyle wzrost notowań polityka Konfederacji jest dość spektakularny. W marcu, a więc w początkowej fazie kampanii do planowanych wówczas na maj wyborów prezydenckich, zaufanie do Krzysztofa Bosaka jako kandydata Konfederacji deklarował jedynie niespełna co piąty ankietowany (18%). Więcej osób miało doń negatywny stosunek (25% deklaracji nieufności). W sierpniu, ponad miesiąc po wyborach, przy niezmienionym poziomie nieufności, zaufanie do Krzysztofa Bosaka jest ponaddwukrotnie większe (wzrost o 20 punktów procentowych, z 18% w marcu br. do 38% – obecnie).

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w sondażu przedstawicieli sceny politycznej kształtuje się na niższym poziomie. Również rozpoznawalność większości z tych polityków jest mniejsza niż w przypadku osób wyżej lokowanych w rankingu.

Co trzeci badany ufa marszałek Sejmu Elżbiecie Witek (33%). Nieufność w stosunku do niej deklaruje mniej niż co czwarty respondent (23%). Dla stosunkowo sporej części pytanym Elżbieta Witek wciąż jednak pozostaje postacią anonimową (27% deklaracji nieznanomości).

Wicepremierowi, ministrowi kultury i dziedzictwa narodowego Piotrowi Glińskiemu ufa 28% respondentów, a co piąty wyraża nieufność (21%).

Na dalszych pozycjach rankingu, z zaufaniem około jednej czwartej ankietowanych, lokują się wicepremier i minister rozwoju Jadwiga Emilewicz, wicepremier i minister aktywów państwowych Jacek Sasin oraz marszałek Senatu Tomasz Grodzki. Z tej trójki polityków najmniej znana, ale jednocześnie stosunkowo najlepiej oceniana przez identyfikujące ją osoby, jest Jadwiga Emilewicz. Ufa jej 26% badanych, a jedna piąta respondentów (20%) deklaruje w stosunku do niej nieufność. W ocenach Jacka Sasina oraz marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego przeważają negatywne noty. Zaufanie do Jacka Sasina ma 26% ankietowanych, nie ufa mu zaś 32% respondentów. Bardzo podobnie wyglądają oceny marszałka Senatu Tomasza Grodzkiego. Zaufaniem obdarza go 25% ankietowanych, a u co trzeciego respondenta (34%) jego osoba budzi nieufność.

Na ostatnich pozycjach sierpniowego rankingu lokują szef Platformy Obywatelskiej Borys Budka oraz lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty. Każdemu z tych polityków ufa obecnie niespełna jedna piąta ankietowanych (po 19% deklaracji zaufania). W ocenach obu polityków przeważają negatywne noty. Dotyczy to w szczególności Borysa Budki, który w tym miesiącu nie tylko wyraźnie stracił na zaufaniu (spadek o 5 punktów procentowych), ale także zebrał wyjątkowo dużo negatywnych ocen. Nieufność w stosunku do przewodniczącego PO i szefa klubu parlamentarnego KO deklaruje dziś 44% ankietowanych, aż o 9 punktów procentowych więcej niż w lipcu. W przypadku Włodzimierza Czarzastego stosunek ocen pozytywnych do negatywnych wynosi 19% do 29%. Notowania lidera Lewicy od poprzedniego pomiaru nie zmieniły się znacząco.

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	VIII '20	Różnica od VII '20	VIII '20	Różnica od VII '20		
w procentach						
Andrzej Duda	57	3	32	-3	8	0
Mateusz Morawiecki	54	3	32	-3	10	1
Szymon Hołownia	51	-	21	-	18	6
Łukasz Szumowski	49	1	32	3	11	5
Zbigniew Ziobro	44	-	37	-	14	2
Rafał Trzaskowski	41	-	40	-	14	3
Jarosław Kaczyński	40	1	46	-2	10	0
Władysław Kosiniak-Kamysz	39	-2	23	-1	23	10
Krzysztof Bosak	38	-	25	-	17	14
Elżbieta Witek	33	0	23	-2	11	27
Piotr Gliński	28	2	21	-2	14	33
Jadwiga Emilewicz	26	1	20	-1	11	39
Jacek Sasin	26	0	32	-2	15	22
Tomasz Grodzki	25	0	34	1	14	21
Włodzimierz Czarzasty	19	2	29	0	17	30
Borys Budka	19	-5	44	9	15	18

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

Spośród badanych polityków najczęściej negatywnych emocji budzą liderzy dwóch głównych ugrupowań naszej sceny politycznej – prezesowi PiS Jarosławowi Kaczyńskiemu nie ufa 46% dorosłych Polaków, zaś szef PO Borys Budka ma 44% głosów nieufności. Trzecie miejsce w tym negatywnym rankingu przypadło Rafałowi Trzaskowskiemu (40% deklaracji nieufności). Sporą nieufność wśród ankietowanych niezmiennie budzi także Zbigniew Ziobro (37%).

Powyborczy ranking zaufania do polityków różni się od lipcowego przede wszystkim z powodu pojawienia się wysoko na liście zaufania polityków dotąd obecnych w nim tylko marginalnie, którzy dzięki uczestnictwu w wyborczej rywalizacji szerzej zaistnieli w świadomości wyborców, a także przekonali do siebie sporą część wyborczej publiczności. Chodzi tu przede wszystkim o Szymona Hołownię oraz Krzysztofa Bosaka, którzy w dłuższej perspektywie zdecydowanie poprawili swoje notowania. Natomiast w sierpniu niewiele zmieniło się w notowaniach najbardziej prominentnych polityków od dawna obecnych na naszej scenie. Mimo zwycięstwa w drugiej turze wyborów prezydenckich i ponownego objęcia urzędu tylko nieco lepsze od lipcowych, rejestrowanych tuż przed drugą turą, są aktualne notowania prezydenta Andrzeja Dudy. Zaufanie do prezydenta wzrosło o 3 punkty procentowe i w równie niedużym stopniu zmniejszył się odsetek badanych deklarujących wobec niego nieufność. Drugą, również niewielką poprawę ocen – w stosunku do lipcowego pomiaru – odnotowaliśmy w przypadku premiera Mateusza Morawieckiego.

Natomiast jedyną dużą zmianą, jaką zarejestrowaliśmy w tym miesiącu, jest pogorszenie się notowań szefa PO Borysa Budki (spadek zaufania o 5 punktów procentowych, a jednocześnie wzrost nieufności o 9 punktów). Pogorszenie notowań szefa klubu parlamentarnego KO (dla której poparcie w tym miesiącu również się zmniejszyło) można wiązać z krytycznie odebranym przez opinię publiczną poparciem przez jego ugrupowanie projektu ustawy o podwyżkach wynagrodzeń dla parlamentarzystów i samorządowców, a także zwiększeniu dotacji dla partii politycznych.

Z negatywnych zmian można jeszcze odnotować minimalny wzrost krytycyzmu w stosunku do Łukasza Szumowskiego, który dość nieoczekiwanie i wbrew wcześniejszym zapewnieniom, przed spodziewaną kolejną falą zachorowań z powodu epidemii koronawirusa, zrezygnował z funkcji ministra zdrowia. W stosunku do początku lipca notowania pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej nie zmieniły się znacząco.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2019							2020						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII
K. Bosak	-	-	-	-	-	-	-	-	11	18	-	-	-	38
B. Budka	-	-	-	-	-	25	27	24	28	27	23	25	24	19
W. Czarzasty	13	14	15	18	17	21	22	21	19	21	18	18	17	19
A. Duda	65	64	65	66	65	68	67	64	60	62	56	56	54	57
J. Emilewicz	-	-	-	-	-	16	19	-	-	-	26	27	25	26
P. Gliński	26	26	26	28	29	31	31	30	28	30	25	27	26	28
T. Grodzki	-	-	-	-	-	-	22	24	26	26	23	25	25	25
Sz. Hołownia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	51
J. Kaczyński	48	44	48	47	45	46	46	45	43	45	40	40	39	40
W. Kosiniak-Kamysz	31	30	30	32	34	41	39	39	40	42	38	40	41	39
M. Morawiecki	54	54	57	57	57	60	59	59	55	59	54	53	51	54
J. Sasin	26	22	26	26	26	28	31	28	28	29	27	27	26	26
Ł. Szumowski	-	-	-	-	-	-	-	-	19	46	53	49	48	49
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41
E. Witek	18	15	25	26	24	29	31	29	31	33	32	32	33	33
Z. Ziobro	48	47	43	43	43	44	46	46	44	44	39	41	-	44

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań													
	2019							2020						
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII
K. Bosak	-	-	-	-	-	-	-	-	21	25	-	-	-	25
B. Budka	-	-	-	-	-	27	25	26	24	29	41	38	35	44
W. Czarzasty	23	23	26	27	26	24	25	26	23	29	31	30	29	29
A. Duda	23	22	22	23	21	22	22	23	29	29	33	36	35	32
J. Emilewicz	-	-	-	-	-	5	7	-	-	-	16	22	21	20
P. Gliński	22	22	21	21	23	20	21	21	23	22	25	25	23	21
T. Grodzki	-	-	-	-	-	-	17	29	28	32	38	37	33	34
Sz. Hołownia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	21
J. Kaczyński	40	39	39	39	40	37	39	40	43	44	47	48	48	46
W. Kosiniak-Kamysz	19	17	19	22	21	17	18	15	15	20	28	26	24	23
M. Morawiecki	29	27	28	29	27	25	27	24	31	30	34	35	35	32
J. Sasin	23	21	20	21	25	21	24	23	22	24	35	36	34	32
Ł. Szumowski	-	-	-	-	-	-	-	-	12	11	25	31	29	32
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40
E. Witek	10	11	12	16	14	11	18	16	18	18	26	26	25	23
Z. Ziobro	34	33	37	38	38	36	36	35	37	38	40	39	-	37

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

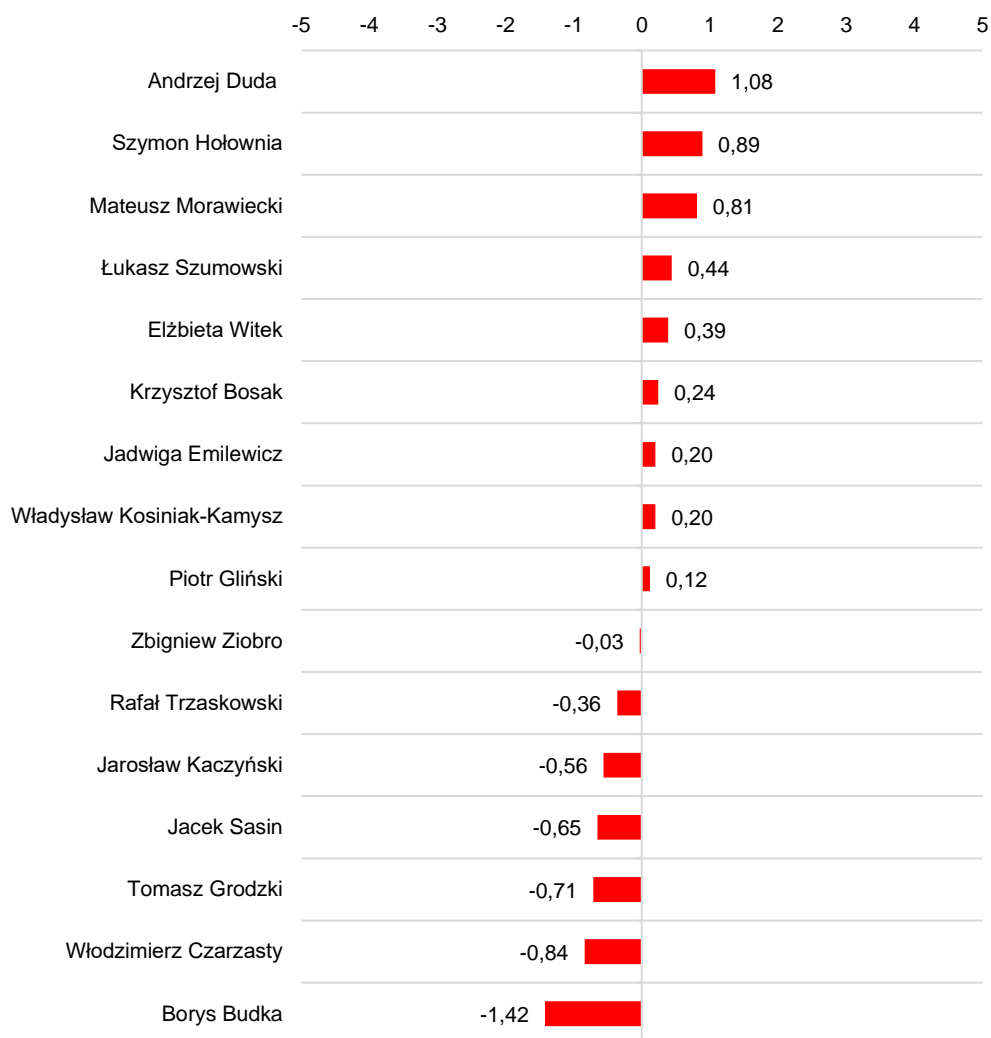
Omawiane powyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Wybory prezydenckie niewiele zmieniły w postrzeganiu klasy politycznej i ograniczonym zaufaniu, jakie Polacy mają do polityków. Średnie ocen wystawianych uwzględnionym w sierpniowym badaniu przedstawicielom naszej sceny politycznej według 11-punktowej skali zaufania–nieufności (od -5 do +5) nadal mieszczą się w bardzo wąskim przedziale, którego górna granica to zaledwie +1,08 punktu, zaś dolna -1,42.

Najwyższą średnią ocen, tak jak dotychczas, ma ponownie wybrany na ten urząd prezydent Andrzej Duda (1,08). Niewiele gorzej – jak świadczy wartość średniej – wypada bilans ocen cieszącego się mniejszym zaufaniem, ale i budzącego stosunkowo mało negatywnych emocji Szymona Hołowni (średnia wyniosła 0,89 punktu). Trzecie miejsce w tej klasyfikacji przypadło premierowi Mateuszowi Morawieckiemu (średnia ocen 0,81). Dość dobrze ocenianym politykiem – z wyraźną przewagą pozytywnych ocen – pozostał minister zdrowia Łukasz Szumowski, który już w trakcie realizacji badania zrezygnował z tej funkcji (0,44 punktu). W podobnym stopniu pozytywne nastawienie przeważa jeszcze w stosunku do marszałek Sejmu Elżbiety Witek (średnia ocen wynosi 0,39 punktu). Dodatnią średnią ocen, świadczącą już jednak o niewielkiej przewadze zaufania nad nieufnością, mają także: Krzysztof Bosak (0,24 punktu), wciąż mało znana szerokiej publiczności i – co za tym idzie – oceniana przez węższą grupę badanych wicepremier i minister rozwoju Jadwiga Emilewicz, szef PSL Władysław Kosiniak-Kamysz (średnie po 0,20 punktu) oraz wicepremier, minister kultury i dziedzictwa narodowego Piotr Gliński (0,12). Bilans ocen pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków jest już ujemny, co znaczy, że w mniejszym lub większym stopniu deklarowana nieufność przeważa nad zaufaniem. Jedynie w przypadku ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry, można mówić raczej o ambiwalentnym niż krytycznym stosunku badanych: średnia ocen tego polityka wyniosła -0,03 punktu, jest więc bardzo bliska wartości środka skali, co wskazuje na niemal całkowite równoważenie się pozytywnych i negatywnych nastawień w ocenach tego polityka.

Wyraźnie już niekorzystnie wypada bilans ocen Rafała Trzaskowskiego (-0,36). Niską średnią ocen, świadczącą o sporej przewadze negatywnych nastawień, mają prezes PiS Jarosław Kaczyński (-0,56), wicepremier Jacek Sasin (-0,65), marszałek Senatu Tomasz Grodzki (-0,71), lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty (-0,84), a zwłaszcza szef PO Borys Budka (-1,42).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w sierpniu 2020 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Porównanie aktualnych średnich ocen z rejestrowanymi w pierwszej dekadzie lipca wskazuje, że żaden z uwzględnionych w badaniu polityków w tym gorącym politycznie okresie nie poprawił swoich notowań. Występujące w nielicznych przypadkach dodatnie różnice średnich, są niewielkie i nieistotne ze statystycznego punktu widzenia. Nieduże korzystne zmiany, jakie zaobserwowaliśmy na poziomie zagregowanych deklaracji zaufania i nieufności w stosunku do prezydenta Andrzeja Dudy oraz premiera Morawieckiego, miały zbyt słabe natężenie, by istotnie zaważyć na ich dotychczasowych notowaniach.

O znaczącym pogorszeniu wizerunku można natomiast mówić w przypadku szefa PO Borysa Budki (spadek średniej ocen o 0,45 punktu). Nieistotny statystycznie okazał się spadek notowań byłego ministra zdrowia Łukasza Szumowskiego.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	VII 2020	VIII 2020	Różnica
Andrzej Duda	0,78	1,08	0,30
Mateusz Morawiecki	0,59	0,81	0,22
Piotr Gliński	-0,06	0,12	0,18
Włodzimierz Czarzasty	-0,99	-0,84	0,15
Jarosław Kaczyński	-0,64	-0,56	0,08
Elżbieta Witek	0,33	0,39	0,06
Jadwiga Emilewicz	0,16	0,20	0,04
Jacek Sasin	-0,67	-0,65	0,02
Tomasz Grodzki	-0,73	-0,71	0,02
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,25	0,20	-0,05
Łukasz Szumowski	0,69	0,44	-0,25
Borys Budka	-0,97	-1,42	-0,45 *

* Różnica średnich ocen istotna statystycznie na poziomie 0,05

***

W drugiej połowie ostatniego miesiąca wakacji spośród uwzględnionych w rankingu przedstawicieli sceny politycznej największym zaufaniem cieszą się: wybrany na kolejną kadencję prezydent Andrzej Duda, premier Mateusz Morawiecki oraz niedawny konkurent prezydenta w wyborach, a dziś lider powstającego ruchu społecznego Polska 2050, Szymon Hołownia. Politykom tym ufa ponad połowa ankietowanych.

Z największą nieufnością Polaków spotykają się prezes PiS Jarosław Kaczyński i szef PO Borys Budka. Stosunkowo wiele deklaracji braku zaufania zbierają także Rafał Trzaskowski oraz minister sprawiedliwości i prokurator generalny Zbigniew Ziobro.

Największymi zmianami odnotowanymi w sierpniu, choć w długiej, pięciomiesięcznej perspektywie, jest awans w naszym rankingu dwóch byłych pretendentów do fotela prezydenckiego – Szymona Hołowni i Krzysztofa Bosaka. W przypadku tych polityków można mówić o sukcesie wyborczym, bo choć nie osiągnęli upragnionego urzędu, to zdecydowanie poprawili swój dotychczasowy wizerunek. Warto przy tym zauważyć, że mimo znanego mechanizmu przyłączania się do zwycięzcy, na zaufaniu znacząco nie zyskał wybrany na drugą kadencję prezydent Andrzej Duda. Jedyną negatywną zmianą w porównaniu z lipcem okazały się straty wizerunkowe szefa PO, a jednocześnie przewodniczącego klubu parlamentarnego KO Borysa Budki.

Opracowała

Agnieszka Cybulska